4.3.4. Jęczmień

Jęczmień jary

Opis: uprawa sięga roku 7000 p.n.e. Obecnie uprawiany na całym świecie. Dzięki krótkiemu okresowi wegetacji (ok. 90 dni) sięga daleko na północ. Dawniej było to zboże chlebowe, stanowiło razem z pszenicą podstawę wyżywienia ludzi, robiono z niego chleb plackowy, kasze czy napój piwny. Na teren obecnej Polski przywędrował w neolicie, tj. w II-II wieku p.n.e., a świadczą o tym ziarna jęczmienia wielorzędowego znajdowane na Dolnym Śląsku.

Główna część użytkowa rośliny to: owoc – ziarniaki, które zawierają duże ilości skrobi. Ziarniak ma kształt wydłużony, okryty plewkami, pomarszczony. Plewka ma barwę słomkową.

A – Zbiór

1.	plon	rodzaj plonu	ilość (dt)/ha
2.	plon główny	ziarno	40,0
3.	plon uboczny	słoma	40,0

B – Nawozy

1.	N – w czystym składniku [kg]/ha	90
2.	P – w czystym składniku [kg]/ha	40
3.	K – w czystym składniku [kg]/ha	70

C – Siew

1.	rozstawa (cm)	13-15
2.	termin siewu	15 III

D – Materiał siewny

1.	ilość kg/ha	150

E – Wymagania glebowe

Jęczmień jary ma dość duże wymagania glebowe ze względu na słabo rozwinięty system korzeniowy i krótki okres wegetacyjny. Największe i najpewniejsze plony uzyskuje się na glebach kompleksów pszennych. Zadowalające plony można uzyskać na glebach lżejszych, mających zwięźlejsze podłoże, należących do kompleksu żytniego bardzo dobrego i dobrego, jeżeli znajdują się w wysokiej kulturze. Najbardziej odpowiednie są gleby o pH 6,5-7,0.

F – Wymagania klimatyczne

Jęczmień jary nie lubi nadmiernych opadów na jesieni, przeszkadzają one w hartowaniu i pogarszają zimowanie, sprzyjają porażaniu przez mączniaka prawdziwego. Optymalna suma opadów wynosi ok. 200 mm na glebach średnich, do 250 mm na glebach żytnich. Najbardziej wrażliwe na niedobory wody są w okresie wiosennym, kiedy to posuchy 3-, 4-tygodniowe mogą znacznie obniżyć plon. Na jęczmień jary największy wpływ mają opady w okresie od siewu do krzewienia.

G – Cykl produkcyjny

- orka zimowa,
- siew nawozów NPK,
- bronowanie,
- uprawa przedsiewna (zestaw uprawek),
- siew nasion,
- nawożenie pogłówne N,
- opryski,
- zbiór kombajnem,
- prasowanie słomy.

H – Przeznaczenie

Krajowe zbiory ziarna jęczmienia wynoszą 3,3-3,7 ml ton, z czego 75% przeznacza się na pasze, po 5% na spożycie w formie kasz i płatków, na słód browarniany, ok. 10% na materiał siewny, a reszta to ubytki i straty.

I – Zmianowanie

Dla jęczmienia jarego najlepszym przedplonem są okopowe. Słabymi przedplonami są zboża, zwłaszcza pszenica, pszenżyto i żyto. Owies ze względu na swoje właściwości fitosanitarne zostawia po sobie dobre stanowisko.